

Als je het ons vraagt: Jeugdwerkondersteuning volgens VVJ

Tekst: Imke Pichal Foto: AEYC 2011, stad Herentals

In het takenpakket van veel jeugddiensten neemt jeugdwerkondersteuning een erg belangrijke plaats in. Subsidiereglementen voor het jeugdwerk evalueren is een terugkerende actie in jeugdbeleidsplannen. VVJ wil impulsen geven voor een hedendaags jeugdwerkbeleid. Onze visie op jeugdwerkondersteuning schreven we neer in de visietekst 'Inspiratie voor een hedendaags en toekomstgericht lokaal jeugdwerkbeleid'. We nodigen je uit om stil te staan bij de kern van je jeugdwerkbeleid. Durf dromen, van wat jeugdwerk kan betekenen voor je gemeente en van wat voor ondersteuning je kan bieden. Als voorsmaakje drie principes en hoe je hiermee aan de slag kan.

1. Kies voor een omschrijving van jeugdwerk afgestemd op de eigen lokale context

'Wat is jeugdwerk in déze gemeente?' Ga met je jeugd(werk), en iedereen die zich er betrokken bij voelt, rond de tafel zitten en denk - onbevooroordeeld - na over deze vraag. Wat willen wij als lokaal bestuur, in deze gemeente, als jeugdwerk erkennen? Welke waarden vinden we belangrijk? Wat willen we stimuleren als het op jeugdwerk aan komt? En waarin wil je dus als lokale overheid investeren?

De definitie die de Vlaamse overheid aan jeugdwerk geeft in het jongste decreet, kan daarbij een eerste inspiratiebron zijn:

Jeugdwerk is sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door kinderen en jongeren van drie tot en met dertig jaar, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de kinderen en jongeren die daaraan deelnemen op vrijwillige basis en dat wordt georganiseerd door jongeren, particuliere jeugdverenigingen, gemeentelijke openbare besturen of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Een prima kader voor een bovenlokaal, strategisch beleid om Vlaamse middelen te verdelen, en met de nodige interpretatieruimte voor het lokaal niveau om er haar eigen invulling aan te geven. Neem deze definitie niet zomaar klakkeloos over. Ga een stapje verder. Benut de interpretatieruimte. Verfijn de omschrijving in je reglement. Waaraan moet een initiatief minstens beantwoorden in jullie gemeente om als jeugdwerk erkenning te krijgen?

VVJ maakte de oefening, en kwam uit bij volgende criteria:

Als een initiatief

- effect wil creëren voor opgroende kinderen en jongeren [-30 jaar].
- streeft naar inhoudelijke sturing door jonge mensen [wat niet uitsluit dat, bijvoorbeeld in het bestuur, ook volwassenen betrokken zijn bij het initiatief].
- de ontwikkeling en het verhoogd welbevinden van jonge mensen beoogt, door ze kansen te bieden.
- Het buiten een familiale of formele leeromgeving staat
- goed werk levert op vlak van meer procesgerichte factoren [experimenteren en fouten maken moet kunnen!]

Dan vinden wij dat een initiatief als jeugdwerk erkend kan en misschien zelfs moet worden.

Wijk hier gerust van af, voeg naar hartenlust criteria toe. Het belangrijkste: sta stil bij hoe je jeugdwerk lokaal omschrijft en kies voor een omschrijving op maat van jouw gemeente.

2. Ga voor een volwaardig partnerschap met het jeugdwerk in je gemeente

Kom los van de relatie 'ondersteuner – ondersteunde', en ga voor partnerships tussen lokaal bestuur en jeugdwerk. Twee gelijkwaardige partijen die elkaar iets te bieden hebben.

WAT HEEFT EEN LOKAAL BESTUUR TE BIEDEN AAN HET JEUGDWERK?

'Financiële ondersteuning' zal vaak het eerste antwoord zijn op deze vraag. Uiteraard is financiële ondersteuning een belangrijke vorm van jeugdwerkondersteuning. Een lokaal bestuur kan echter op heel wat andere manieren tegemoet komen aan noden en behoeften van het jeugdwerk. Kampmateriaal uitlenen, een vereniging helpen bij haar administratie, helpen bij ledenwerving, helpen zoeken naar een nieuw lokaal...

Geen nood als je niet zelf kan in gaan op een ondersteuningsvraag. Spreek het netwerk van de jeugddienst aan. En durf daarbij 'out of the box' te denken. De jeugddienst kan bijvoorbeeld aankloppen bij de lokale brandweer om voor schuim te zorgen op de schuimfuij van de scouts.

En: jeugdwerkinitiatieven hebben ook hun eigen netwerk. Oud-leiding, ouders van leden, buurtbewoners, de bakker om de hoek,... Allemaal potentiële partners waarmee het jeugdwerk een ruilrelatie kan aangaan.

WAT HEEFT HET JEUGDWERK JOU TE BIEDEN?

Het is de taak van lokale besturen om bij te dragen aan het welzijn van hun burgers, dixit het gemeentedecreet. Jeugdwerk draagt bij aan het welzijn van kinderen en jongeren. En zo zijn jeugdwerkinitiatieven dus een belangrijke partner om deze basisopdracht van gemeenten mee tot uitvoering te brengen.

Welke troeven heeft het jeugdwerk in huis?

- Een imago van avontuur, jong engagement, waardenbewustzijn,... dat je kan laten afstralen op je gemeente/bestuur
- Infrastructuur
- Materiaal
- Helpende handen
- Rechtstreeks contact met een jonge doelgroep
- Creativiteit
- Ervaring in het spelen met kinderen
- Kennis over bepaalde levensdomeinen
- ...

© Stad Herentals

Hou rekening met de draagkracht van het initiatief in kwestie, als je op zoek gaat naar de perfecte ruil. Vraag een billijke, redelijke return die rekening houdt met de eigenheid van dat initiatief. Verwacht geen te grootse projecten, stel geen te bruuske ambities en beperk de administratie. Evengoed is het belangrijk om je jeugdwerkondersteuning niet te pampieren of te verwennen. Ondersteuning mag comfort creëren, maar geen gebrek aan betrokkenheid. Het jeugdwerk moet ambitieus blijven en kunnen vechten voor de eigen toekomst. Alleen zo kan het verantwoordelijkheid en eigenaarschap voelen.

Het principe van billijke return geldt in twee richtingen. Jeugdwerkinitiatieven moeten evengoed rekening houden met de draagkracht van een gemeentebestuur, en redelijke verwachtingen koesteren tegenover het bestuur. Zo kom je tot een evenwaardig partnership, waaruit beide partijen voordeel kunnen halen.

3. Bied waar mogelijk (en wenselijk) ondersteuning op maat

Een lokaal bestuur scheidt het kader waarbinnen de ruil tussen gemeente en jeugdwerk plaatsvindt. Dat kader hoeft er niet voor elk jeugdwerkinitiatief hetzelfde uit te zien. Idealiter kijk je per vereniging wat nodig is, en hoeveel. Idealiter werk je op maat.

Want niet elke vereniging heeft dezelfde noden. Een gezond ondersteuningsbeleid biedt zoveel mogelijk antwoord op waar er effectief nood aan is, en wil het juiste doen voor elk individueel initiatief. En evengoed verschilt elk initiatief in wat zij in ruil [kunnen] bieden voor die ondersteuning. Ook daar houdt werken op maat rekening mee.

Actie! Hoe vertaal je die principes?

EVALUEER WELKE CRITERIA JE PLAATST TEGENOVER DE ONDERSTEUNING DIE JE BIEDT EN HET EFFECT DAT ZE GENEREREN.

Vaak zwaaien productgerichte criteria de plak in subsidie-reglementen: aantal leden, activiteiten, vormingen, overnachtingen... maar:

- Versterken je criteria de jeugdwerkinitiatieven? Werken via productgerichte criteria kan onbedoelde gevolgen hebben. Bijvoorbeeld dat een initiatief dat jaar na jaar minder leden telt en minder activiteiten kan organiseren minder ondersteuning krijgt.
- Helpen je criteria je als lokaal bestuur om te bekomen wat je in ruil voor ondersteuning wil vragen aan het jeugdwerk? Is het belangrijker dat een initiatief veel activiteiten organiseert, of aantoon dat ze oog heeft voor de kwaliteit van haar activiteiten? Is het belangrijk dat animatoren veel vorming volgen, of kwaliteitsvolle vorming? Probeer tegenover, of naast, productgerichte criteria procesgerichte criteria te plaatsen. Criteria die het nastreven van kwalitatieve doelen stimuleren.

Versterken je criteria het jeugdwerk in je gemeente?

We beseffen dat vertrekken van procesgerichte criteria een hele ommezwaai kan betekenen voor je aanpak en voor hoe jeugdwerkinitiatieven over hun 'voortgang' rapporteren. Maar aantallen bijhouden (door het jeugdwerk) en opvolgen (door de jeugddienst) vergt ook administratie en tijdsinvestering. Aan jullie om af te wegen wat in jullie context het best werkt, en dat kan gerust een combinatie van procesgericht en productgericht zijn.

EVALUEER OP WELKE BASIS JE INITIATIEVEN KAN CLUSTEREN OM ZE ONDERSTEUNING TE BIEDEN.

Misschien laat één reglement voor alle jeugdwerkinitiatieven in de gemeente te weinig ruimte om op maat te werken. Maar om het werkbaar te houden voor jezelf en het duidelijk te houden voor de jeugdwerkinitiatieven wie waarop kan rekenen kan een clustering wel handig zijn. Cluster op basis van 'soort' jeugdwerk: klassieke jeugdbeweging, jeugdhuizen, speelpleinwerking... Of think out of the box. Clusteren op basis van lokaal (eigen lokaal of gemeentelijk lokaal)? Waarom niet. Een vereniging met een eigen lokaal ondersteunen kan er helemaal anders uitzien dan de ondersteuning van een vereniging die zijn werking heeft in een gemeentelijk lokaal. Of vertrek van de 'personeelsinzet' (betaald/vrijwillig), de verschillende noden die er leven bij het jeugdwerk...

BEKIJK EENS OF EEN CONVENANT OF OVEREENKOMST HAALBAAR IS.

Die vorm maakt het makkelijker om kwalitatieve, en niet enkel kwantitatieve criteria te benoemen en naast financiële ook andere vormen van ondersteuning tegenover die criteria te plaatsen. Informatie en vakmanschap, infrastructuur, materiaal, logistiek... Convenanten zijn ook een manier om zuurstof te geven aan nieuwe, startende initiatieven. Met een reglement is het vaak wringen en duwen om een nieuw initiatief in te passen. Je kan een convenant gebruiken per cluster, en bijvoorbeeld ook een aparte convenant gebruiken voor startende initiatieven. Een convenant hoeft geen document van tientallen pagina's te zijn. Je kan bijvoorbeeld werken naar vijf duidelijke afspraken.

Weeg af welke werkwijze in jullie lokale context wenselijk en haalbaar is.

KLEINE VERANDERINGEN KUNNEN GROOTSE IMPACT HEBBEN.

Werk maken van maatwerk zit ook in de kleine dingen. Wat vaker je jeugdwerk ter plaatse een bezoekje brengen. Weten wanneer de leiding van je jeugdwerk examens heeft zodat je weet dat je ze dan niet 'moet lastig vallen'. Regelmatig een pint gaan pakken in het jeugdhuis zodat je weet wat er leeft. Een toegankelijk imago uitstralen naar je jeugdwerk, zodat zij je weten te vinden wanneer ze hun ei kwijt willen. ■

Jeugdwerkondersteuning is en blijft een speerpunt van het jeugdbeleid in Vlaanderen. De Vlaamse overheid besliste niet voor niets om van 'de ondersteuning van het jeugdwerk in algemene zin' een beleidsprioriteit te maken in het nieuwe decreet van 6 juli dit jaar.

Om voor deze prioriteit subsidies te ontvangen, moeten gemeenten minstens

- Het particuliere jeugdwerk ondersteunen
- Ontmoetingsplaatsen en -mogelijkheden voor jongeren voorzien
- En voorzien in een jeugdwerkeraanbod, tenminste tijdens de zomervakantie (en dit al dan niet via subsidiëring)

MEER INFO

De volledige visietekst en meer info vind je via <http://www.vvj.be/beleid-en-praktijk/jeugdwerkondersteuning>